

นิทานสุภาษิตจีน (56)

成语故事 (五十六)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในครั้งนี้คือ 纸上谈兵/紙上談兵 (zhǐ shàng tán bīn จื่อ ฉั่ง ถาน ปิน) เก่งแต่ในตำรา หรือเก่งแต่ทฤษฎี คำว่า 纸/紙 (zhǐ จื่อ) แปลว่า กระดาษ 上 (shàng ฉั่ง) แปลว่า บน 谈/談 (tán ถาน) แปลว่าคุย 兵 (bīn ปิน) แปลว่า ทหาร แปลรวมกันได้ความว่า พูดเรื่องการทหารบนกระดาษ ซึ่งตรงกับคำพูดของไทยเชิงเสียดสีว่าเก่งแต่ปาก ซึ่งสื่อไปในด้านลบ ในนิทานสุภาษิตจีนนี้จะเหมือนความหมายแบบไทยหรือไม่ มีเรื่องเล่ากันว่า

ในยุคราชวงศ์โจวตะวันออก 东汉/東漢 Dōng Hàn ตงฮั่น หลังจากที่ประเทศจีนแตกแยกเป็นหลายก๊กแล้ว ก็ค่อยๆ รวมตัวกันขึ้นมาใหม่ จนสุดท้ายเหลือเพียงเจ็ดรัฐ แม้จะเกิดศึกสงครามไม่หยุดหย่อน แต่ก็เป็ดยุคแห่งการเกิดตำนาน ตำรา แนวคิดทางการทหาร การเมือง วัฒนธรรมต่างๆ มากมาย นิทานในเรื่องนี้ก็เกิดขึ้นในช่วงยุคนี้นี้ มีเรื่องเล่าว่า ที่รัฐจ้าวแห่งทางเหนือ เจ้าผู้ครองรัฐจ้าวมีขุนพลที่รบเก่งกล้าสามารถยิ่งคนหนึ่งชื่อ จ้าวเฉา 赵奢/趙奢 Zhào shē ทำให้บ้านเมืองไร้ศัตรูและอยู่ได้อย่างร่มเย็นมากระยะหนึ่ง ขุนพลจ้าวเฉา มีลูกชายที่เฉลียวฉลาดยิ่งคนหนึ่งนามว่าจ้าวคั่ว 赵括/趙括 Zhào Kuò จ้าวคั่วในวัยเยาว์มีความสามารถมากกว่าเด็กทั่วไป ชอบอ่านหนังสือจึงเป็นที่รักของบิดามารดามาก เมื่อจ้าวคั่ว โตเป็นหนุ่ม ก็เป็นที่คาดหวังของบิดาว่าจะมาสานต่อภารกิจช่วยชาติ จ้าวคั่วก็ยิ่งตั้งใจตั้งใจตำราเรียน โดยเฉพาะเหล่าตำราพิชัยยุทธ์ต่างๆ ท่องจำ และบรรยายได้จนถึงขั้นแตกฉาน ยกที่จะหาคนเสมอเหมือนได้

แม้แต่ขุนพลจ้าวเฉา ผู้เป็นบิดาก็ต้องยอมให้กับลูกชายในด้านความรู้ตำราพิชัยยุทธ์ ถึงกระนั้น บิดาก็มักเตือนลูกชายหัวแก้วหัวแหวนว่า อันตำรานั้นดีจริง แต่จะอาศัยทำตามแต่ในตำราโดยไม่ไตร่ตรองพิเคราะห์ และไม่รู้จักดัดแปลงให้เข้ากับเหตุการณ์ และสถานการณ์ตรงหน้าด้วยตนเองแล้วไซ้ จะถือว่าเก่งเท่านั้นมิได้ ลูกชายไม่ฟังกับการดัดแปลงด้วยความหวังดีของบิดา เพราะคิดว่าบิดาเองก็มีความรู้สู้ตนไม่ได้ จึงหาข้ออ้างต่างๆ เพื่อเอาชนะ เมื่อเป็นเช่นนั้นวันเข้า จ้าวคั่ว ก็ยิ่งพยองมากขึ้น ไม่ยอมรับฟังความเห็นของใครเลย

ต่อมาบิดาเสียชีวิตแล้ว ตำแหน่งขุนพลใหญ่แห่งรัฐจ้าวก็ตกไปสู่มือของจ้าวคั่ว แม้ว่าจะมีเหล่าขุนนางทั้งหลายคัดค้าน แต่เจ้าผู้ครองรัฐจ้าวไม่ฟัง เพราะคิดว่าจ้าวคั่ว เป็นคนฉลาดจะสามารถนำพากองทัพได้ หลังจากรับตำแหน่งแม่ทัพได้ไม่นาน กองทัพจีนซึ่งต่อมาก็คือ

(ที่มาภาพ <http://image.baidu.com/>)

ราชวงศ์ฉินของจีนซึ่งต้องได้นั่นเอง เมื่อรู้ข่าวแม่ทัพจ้าวเมอเสียชีวิตแล้ว ก็ยกทัพใหญ่มาปราบรัฐจ้าว แม่ทัพหนุ่มจ้าวคั่วได้โอกาสที่จะแสดงฝีมือให้เป็นที่ยอมรับในสมรภูมิ เนื่องจากจ้าวคั่ว วางแผนตั้งค่าย ตั้งกลลวงต่างๆ ล้วนทำตามในตำราทุกประการ จึงเป็นการง่ายที่ข้าศึกจะอ่านแผนการออก ผลของการศึกครั้งนี้ กองทัพรัฐจ้าวพ่ายแพ้ยับเยิน สูญเสียทหารไป

กว่าสี่แสนนาย ตั้งแต่นั้นมาแคว้นจ้าวก็อ่อนแอลง ไม่นานก็ล่มสลายไป

ต่อมาในภายหลัง คนจีนจึงเอาพฤติกรรมของคนที่ยักยอกอะไรก็จะอ้างตามในตำราโดยไม่รู้จักดัดแปลง หรือแก้ไขให้เข้ากับสถานการณ์ว่า จื่อ ฉิ่ง ถาน ปิน หรือพวกเก่งแต่ในตำรา หรือเก่งแต่ปากนั่นเอง

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：只能空谈理论，而不能解决实际的问题。

成語比喻：只能空談理論，而不能解決實際的問題。

Chéngyǔ bǐyù: zhǐ néng kōng tán lǐlùn, ér bù néng jiě jué shíjì de wèntí.

เฉิงยฺหวี่ ปี้ยฺหวี่: จื่อ เหมิง คัง ถาน หลี่ลุ่น, เออร์ ปู้ เหมิง เจีย เจว่ ฉือจี้ เตอะ เวินถี้.

สุภาษิตเปรียบว่า เก่งแต่ทฤษฎี กลับแก้ไขปัญหาที่แท้จริงไม่ได้

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

一些人民代表看起来很有本事,口才很好,但事实上只会纸上谈兵,不见他们为人民做什么贡献。

一些人民代表看起来很有本事,口才很好,但事实上只会纸上谈兵,不见他们为人民做什么贡献。

Yī xiē rénmin dàibiǎo kàn qǐ lái hěn yǒu běn shì, kǒucái hěn hǎo, dàn shì shí shàng zhǐ huì zhǐ shàng tán bīng, bú jiàn tāmen wéi rénmin zuò shénme gòngxiàn.

อี เชีย เหมิน ได๋เปี่ยว คั่น ฉี่ หลี่ เหมิน โฮยว เปิ่น ฉือ, โชวไฉ เหมิน ห่าว, ตัน ฉือ ฉือ จี้ ฉิ่ง จื่อ หุย จื่อ ฉิ่ง ถาน ปิน, ปู้ เจียน ทาเหมิน เหวย เหมิน จ้าว ฉิน เมอะ กังเชียน.

ผู้แทนราษฎรบางคนดูแล้วมีความสามารถมาก วาทะคมคาย แต่ในความเป็นจริงก็เก่งแต่ปากเท่านั้น ไม่เห็นพวกเขาทำคุณประโยชน์อะไรให้กับประชาชนเลย

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง